

Ara bé, a partir d'aquí, cal aprenentatge. "Els professors no han après oratòria, així que no es pot exigir el que no saben. I, si no, un exemple: les oposicions per a una plaça de professorat de secundària exigeixen un temari estudiat de memòria, que es converteix en inútil a l'hora d'aplicar-lo a les aules", afirma Bàrbara Pastor.

És més, "en un professor, l'alumne demana més que l'escolti i que doni solucions a les seves inquietuds que no pas que en sàpiga molt d'una matèria apresada de memòria". La professora impulsora del certamen posa un altre exemple il·lustratiu de les seves afirmacions. "El tercer guanyador en l'edició d'aquest any, David Ordóñez, va presentar un discurs titulat *Educando esclavos*. Té 15 anys -afegeix Pastor-, i això demostra que els adolescents d'avui són molt més madurs del que ens pensem".

A la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona (UB), la professora Maria Rosa Buxarrais corrobora que als futurs professors no se'ls fa classe específica d'oratòria. "No es

preveu en el pla d'estudis de moment, cosa que no vol dir que els professors de la facultat no ho fem pel nostre compte, perquè ho acabem introduint". De fet, ella mateixa, com a professora de l'assignatura d'axiologia i educació en valors, dedica dues sessions a explicar la tècnica de les exposicions orals. "Crec que el sistema no preveu formació en oratòria perquè es dona per entès que se n'ha de saber, que s'aprèn amb la tècnica de fer-ho", diu Buxarrais.

Per la seva banda, la professora de secundària Bàrbara Pastor recorda com va començar a interessar-se per l'oratòria. "Vaig veure que el meu fill era infeliç a l'escola, i vaig saber de seguida que patia *bullying*. I aquí és on entra la comunicació, l'oratòria, que demana mirar als ulls. Els silencis d'una criatura són crítics, perquè ens estan demanant ajuda". Ara el fill té 25 anys i treballa als Estats Units. "Les seves habilitats comunicatives i el seu compromís són el que més li ha servit", diu.

UN BON DISCURS

Per acabar, el professor Lluís Pastor, de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), acaba d'escriure el llibre *El jefe habla* (ed. UOC), en què explica amb detall la tècnica de l'oratòria, per aprendre-la i aplicar-la. Per a l'expert en comunicació, hi ha diversos aspectes clau. Primer: tenir en compte que el receptor és el centre de la comunicació. Per tant, s'han de tenir en compte les cares que fa quan es parla, i també s'ha d'haver previst com seria aquest públic abans de preparar el discurs. Segon: el missatge ha de tenir una idea clau, que ha de sortir en els primers minuts del discurs per després ser desenvolupada i repassar-la al final. A més, les frases més curtes han de ser clau, perquè són les que contenen les idees més fortes. "Sempre explico que les frases són com els trens, quan són curtes, com els trens, van directes al cervell, perquè corren. Quan són llargues, són frases mercaderia", exposa. A més, cal tenir en compte que "si s'utilitzen frases molt llargues o se seleccionen moltes paraules abstractes el receptor pot perdre's", diu Pastor.

La tercera tècnica és ordenar les idees del missatge. La quarta, vèncer el concepte conegut com la soledat del comunicador. "Parlar en públic és estar sol, perquè prens distància, i és quan genera soledat, et comuniqués sol contra els altres". I encara n'hi ha d'altres, que Pastor classifica dintre de l'escenificació, que consistiria a comunicar amb el cos, guiar el discurs amb els braços, escollir un bon espai, evitar llegir i ritualitzar la comunicació, entre altres coses. Per tot plegat, Pastor sosté que a parlar en públic se n'aprèn, i que cal conèixer les tècniques, perquè "sempre comuniquem".*

L'EXPLORADOR REPRIMIT

JOVE MATA JOVES

El divendres 19 de maig participava en una jornada sobre *Prevenió, detecció i intervenció de processos de radicalització*. Em va tocar parlar sobre educació, sobre els *miracles* que podia o no podia fer. També em vaig manifestar molt crític amb el nou *Protocol de prevenció, detecció i intervenció de processos de radicalització als centres educatius*, mirant d'explicar que un adolescent no pot ser tingut en compte només quan sembla compartir determinades idees radicals, quan, en canvi, abans no se li havia fet cas quan no podia enamorar-se de la companya de taula. Pocs dies després, la vida em fa passar de la teoria al drama real del Manchester Arena i he hagut d'escriure (*El Diari de l'Educació*) sobre què hem de fer a l'escola. Però avui segueixo tenint al cap una pregunta a la qual miro de trobar respostes: ¿per què un jove se sent feliç morint i matant altres joves?

No puc recórrer, de manera simple, ni als manuals de trastorns mentals ni a les teories criminològiques que he explicat molts anys. No em tranquil·litzen les raons de context. Intento estar dins el cap i el cor de qui està a punt de desaparèixer i fer desaparèixer. Miro de descobrir els processos mentals que l'han portat fins aquí. Si ha trobat el seu lloc al món en la destrucció, deu haver acumulat molts desassossecos a la vida. ¿Ha acumulat massa experiències de *fora de joc*? És possible que massa vida sense sentir-se d'enlloc hagi estat generadora de l'adscripció a una utopia (no-lloc) que reubica destruint. Si davant els seus ulls brilla atractivament el paradís, ¿no deu ser que la seva dosi de felicitat terrenal és escassa? Fins i tot és possible que mati per fer pagar les insatisfaccions rebudes i, també, perquè els altres arribin a la nova felicitat.

No oblidu considerar que potser sent la buidor d'una vida de plaer consumista que l'atrau però que el fa sentir malament. Però el que més em desconcerta és pensar que potser tot és un problema de curtcircuits neuronals. Uns quants dogmes han bloquejat la capacitat de pensar, fan impossible el malestar del dubte. Tot és clar. Cada cosa és al seu lloc, només cal creure en Déu, acceptar la paraula dels que coneixen els seus designis, pensar que el sacrifici millorarà el món. I aquí penso en els drames que neixen quan una persona no pot posar en crisi els arguments del món que l'envolta.*

JAUME FUNES
Educador i periodista

@FOTOESCUELANET

